

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio quinta. Quis posset dare indulgentias.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

minatum tempus, puta ad octo dies, sic tunc non percipitur nisi semel, prorogatur autem tempus hac sola de causa, vt qui non potest venire vno die ad locum indulgentiarum veniat alio, & non vt aliquis pluries veniens pluries consequatur indulgentiam: quando vero datur ad semper, vt in ecclesia beati Petri, tunc vt dicunt, singulis diebus potest homo habere indulgentiam, hoc autem vtrum sit verum, an non, nō potest sciri per certitudinem, nisi Papa hoc determinet, &c.

QVÆSTIO QVINTA. Quis potest dare indulgentias.

Deinde quæritur quis potest dare indulgentias. Et videtur quod quilibet episcopus dare possit sicut Papa, quia ad sponsum pertinet disponere de rebus sponse, sed quilibet episcopus est sponsus ecclesie. Vnde & in consecratione sua recipit anulum tãquam sponsus, ergo potest dispensare thesaurum ecclesie, sed hoc est facere indulgentias, ergo &c.

Item aut Papæ conuenit facere indulgentias ratione ordinis, aut ratione iurisdictionis, nō ratione iurisdictionis, quia iurisdictione pertinet ad forum contentiosum, indulgentia autem magis respiciunt forum poenitentia quum ordinentur ad relaxandam poenā satisfactoria, ergo conuenit ei ratione ordinis, sed in ordine parificatur quilibet episcopus Papæ, ergo potest facere indulgentiam sicut Papa.

IN contrarium est quod ille solus potest dispensare thesaurum communem ecclesie, qui præsit toti ecclesie, sed hic est solus Papa, ergo &c. Pro hoc sunt iura quæ dicunt potestatem Papæ illimitatam quo ad indulgentiam, potestatem verò episcoporum limitatam.

RESPONSIO. Sicut patet ex præcedentibus indulgentia valent in quantum merita Christi applicatur per illum qui dat indulgentias alicui, vt satisfactoria pro poenā ipsi debita, quo supposito est duplex modus dicendi. Vnus est q̄ duo pertinent ad illum qui dat indulgentias, vnum est, potestas ordinis saltē sacerdotalis, per quam est vel potest esse iudex in foro poenitentia. Aliud est cura ecclesie vniuersalis ratione cuius pertinet ad ipsum dispensatio thesauri ecclesie. Ratio primi est, quia poenā impositam per iudicē & iudicialiter, nullus potest remittere vel relaxare nisi iudex qui eam imponit vel superior eius qui potest de ea iudicare, & iudicialiter cognoscere. Sed per indulgentiam remittitur seu relaxatur poenā per sacerdotem iniuncta in foro poenitentia, sicut patet ex forma expressè contenta in indulgentiis vbi dicitur, tantum de iniunctis poenitentia misericorditer relaxamus; ergo talem indulgentiam nullus potest facere, nisi ille qui potest de poenā prædicta iudicare, & iudicialiter cognoscere. Sed talis non est aliquis nisi sacerdos, ergo oportet illum qui facit indulgentiam per quam poenā iniuncta in foro poenitentia relaxatur esse sacerdotem.

Ratio secundi est, quia thesaurus ecclesie quē Christus sponsum eius dimisit ei tanquā sponsæ nō est diuisus in ecclesia, ita vt in vna particulari ecclesia sit vna pars illius thesauri, & in alia, alia pars, sed est vnus & indiuisus in tota ecclesia. Et ideo ad illum vnum qui loco Christi sponsi ecclesie vniuersalis præsidet toti ecclesie pertinet dispensare prædictū thesaurum. Et secundū hanc opinionem solus Papa iā consecratus, vel saltē in sacerdotem ordinatus potest autoritate sua indulgentia facere, cum ipse solus habeat curā vniuersalis ecclesie. Episcopi autem quū habeant ordinem parem, sed non curam (quia solū sunt assumpti in partem sollicitudinis) se non possunt facere indulgentias, nisi in quantum eis à Papa committitur. Ceteri verò maxime non sacerdotes nō possunt indulgentias facere etiam ex commissione, quū collatio indulgentiarum requirit ordinem qui ex commissione nō potest haberi. Quod ergo cardinales non sacerdotes vel electi in episcopos nondum ad sacerdotium promoti dicuntur ex commissione Papæ, & iure facere indulgentias, exponendum est quod faciunt (id est) denunciant factas per Papam, vt sint potius denunciatores quam datores.

Alius modus est tenens eandem conclusionē, scilicet quod soli Papæ cōpetit facere indulgentias ex autoritate

& non ratione alicuius ordinis, sed ratione solius iurisdictionis. Vnde Papa electus antequā sit sacerdos potest conferre indulgentias, & iste modus si poneret quod Papa ratione vniuersalis curæ quā habet super totam ecclesiam potest facere indulgentias esse tolerabilior: sed quia dicitur quod ratione iurisdictionis hoc ei competit, non videtur rationale, quia dare indulgentias nō est actus iuridicus, nec per modum iurisdictionis exercetur, vt prius dictū fuit: alioqui cum iurisdictione trāseat in inurium, nec aliquis potest vt iurisdictione in seipsum, sequeretur quod inuis potest habere indulgentias, & quod dans indulgentias non posset eas habere faciēdo illud pro quo dantur indulgentias, quorum vtrunq̄ est falsum. Veruntamen quacunq̄ ratione competat Papæ facere indulgentias, nō est dubium quin competat ei ratione curæ vniuersalis ecclesie: vltus tamen habet quod Papa non consecratus, nec in sacerdotem promotus potest indulgentias facere. Aduertendum tamen est, quod licet sic sentiendū sit de indulgentiis, tamen vnaquisq̄ persona singularis potest merita sua alteri applicare ad satisfaciendum pro eo. Et Eodem modo videtur quibusdā quod ille qui præsit alicui congregationi (vt Abbas in monasterio suo) potest bona sue congregationis alteri applicare: & forte idem est de episcopo in sua diocesi, & de Papa in tota ecclesia, quod nō assero nisi pro cedat de voluntate personarum singularium: si tamē hoc sit possibile, talis applicatio non habet rationem indulgentia proprie loquendo, quia nec in vna persona, nec in congregatione aliqua, nec in tota ecclesia est tanta copia meritorum excepto merito Christi, vt sufficiant ad satisfaciendum pro poenis debitis omnibus quibus applicari possunt, propter quod nunquam est certum quantum valent sicut de indulgentiis.

AD primum argumentum dicendū est quod episcopus est sponsus ecclesie sibi commissæ, non autem vniuersalis ecclesie, sed solus Papa.

Ad secundum dicendum quod Papæ conuenit dare indulgentias ratione curæ vniuersalis quam solus habet super totam ecclesiam, & ratione ordinis saltē sacerdotalis secundum opinionem primam, vel ratione solius curæ vniuersalis, sicut dicitur secunda opinio, & vltus ecclesie hoc tenet: & quia nullus episcopus habet curam vniuersalis ecclesie præterquam Papa, ideo nullus alius à Papa potest dare indulgentias autoritate sua, ideo &c.

Sententia huius distinctionis. X X I. in generali & speciali.

Soleat etiam quæri vtrum post hanc vitam, &c. Superius determinauit Magister de tempore poenitentia: hic vero mouet quædam obiectiones incidentes circa determinata, & soluit. Et diuiditur in duas. Primum mouet questionem circa poenitentia tempus. Secundū circa confessionem quæ à poenitentibus requiritur. Secunda ibi, post hæc considerandum est. Prima in duas, quia enim supra dixerat, quod tempus poenitentia durat vsq̄ ad finem vitæ, & omnia peccata dimittuntur per poenitentiam in hac vita: ideo primū quærit vtrum aliqua peccata post hanc vitam dimitti possint, & determinat veritatem per autoritates sanctorum. Secundū remouet quorundam responsiones ad autoritates inductas ibi, sed forte dicit. Prima diuiditur in tres. Primum determinat veritatem questionis intentione, ostendens quod post hanc vitam aliqua peccata dimittuntur in purgatorio. Secundū ostendit quod quidam tardius liberantur & purgatur à peccatis. Tertio ex veritate determinat mouet quædam dubitationem, & soluit. Secunda ibi, in illo autem igne purgatorii. Tertia ibi, hic obitici potest. Secunda pars principalis, in qua inquiritur de confessione diuiditur in duas. Primum inquiritur quædam ex parte confitentis. Secundū ex parte confessoris, qui si confessionem audit. Secunda ibi, Caueat autem sacerdos.

IN speciali sic procedit: & primū quærit, vtrum post hanc vitam aliqua peccata dimittantur. Et respondet quod sic per autoritatē domini dicentis, aliqua peccata nec hic, nec in futuro dimitti: ex quo datur intelligi quod quædam peccata dimittuntur in hac vita, & quædam in futuro: & per autoritatem beati Augustini, dicentis eos qui adificiant ligno, festuca, stipula, id est, qui peccata venialia secum